

Uddannelse er en kæmpe gevinst for statskassen

Alle uddannelser tilfører samfundet øget vækst og velstand. Samtidig har uddannelse en direkte positiv effekt på de offentlige finanser. Hver uddannet dansker vil frem for en ufaglært i gennemsnit bidrage med 2-6 mio. kr. til de offentlige finanser over livet.

af Specialkonsulent **Mie Dalskov**

1. august 2009

Analysens hovedkonklusioner

- Personer, der har en uddannelse, har markant højere livsindkomster end personer uden uddannelse, og samtidig sikrer et højt uddannelsesniveau en god tilknytning til arbejdsmarkedet. Uddannelse er dermed med til at sikre øget vækst og velstand til Danmark
- Ser man på de offentlige finanser er effekten af uddannelse tydelig. En uddannet person bidrager typisk med 2-6 mio. kr. over livet på de offentlige finanser sammenlignet med en ufaglært.
- Analysen viser med al tydelighed, at øget uddannelse har store positive effekter. Uddannelse er med til at sikre øget vækst og velstand til Danmark, men altså også når det gælder den direkte effekt på de offentlige finanser, dokumenterer analysen, at uddannelse er vejen frem.

Kontakt

Direktør

Lars Andersen

Tlf. 33 55 77 17

Mobil 40 25 18 34

la@ae.dk

Presseansvarlig

Janus Breck

Tlf. 33 55 77 25

Mobil 40 61 34 38

jb@ae.dk

De offentlige finanser vinder stort på uddannelse

Uddannelse er en rigtig god investering for den enkelte. Det skyldes, at personer, der har en uddannelse, har markant højere livsindkomst end personer uden uddannelse. Uddannelse er på den måde med til at sikre øget vækst og velstand til Danmark.

Det er imidlertid ikke kun for den enkelte, at uddannelse er en god forretning - også for samfundet er uddannelse en rigtig god investering. Ses der på, hvor meget uddannelse bidrager med i skat, samt hvor meget uddannelsesgruppen trækker på overførsler og uddannelsesomkostninger, kan effekten på de offentlige finanser kvantificeres.

Som det fremgår af tabel 1, er der store forskelle i, hvor meget forskellige uddannelsesgrupper bidrager med til statskassen over livet. Typisk er udgifter til overførselsindkomst faldende med uddannelsesniveauet, mens skatteindbetalingerne er stigende. En ufaglært bidrager i gennemsnit med 100.000 kr. mere i skat over livet, end han/hun modtager i overførselsindkomst (inkl. folkepension, da der regnes frem til 80-årsalderen). Dette skal imidlertid ses i forhold til, at en faglært uddannet person bidrager med 2,5 mio. kr., mens en person med en lang videregående uddannelse lægger 9,0 mio. kr. i statskassen over livet.

Tabel 1. Bidrag til de offentlige finanser

	Skat	Overførsler	Udd.omk.	I alt
	Mio. kr.			
Ufaglærte	4,2	4,1	-	0,1
Faglærte	5,2	3,0	0,3	2,5
KVU	6,1	2,5	0,4	3,2
MVU	6,7	2,4	0,4	3,9
LVU	11,4	2,0	0,4	9,0

Anm.: Der ses på samlet skatteindbetalinger, overførsler og uddannelsesomkostninger for de forskellige uddannelser over livet. 18-80 år.
Kilde: AE på baggrund af IDA-registeret, Danmarks Statistik. Nyeste tal fra 2007.

Overordnet kan man derfor konkludere, at jo højere uddannelse, jo højere er bidraget til de offentlige finanser. Sammenlignes ufaglærte og personer med uddannelse, vil hver uddannet dansker frem for en ufaglært i gennemsnit bidrage med 2-6 mio. kr. til de offentlige finanser over livet.

Boks 1. Sådan måles værditilvæksten over livet

Livsværditilvæksten måles som summen af den private indkomst over livet fratrukket omkostningerne til uddannelsen. Dette skal ses som et tilnærmet mål for den værditilvækst, den enkelte bidrager med til samfundet minus omkostningerne til uddannelse. Den private indkomst er sammensat af lønindkomst, virksomhedsindkomst (nettooverskud af alle virksomheder før renter), honorarer og arbejdsgiveradministrerede bidrag til pensionsordninger, idet disse er en del af aflønningen.

Livsværditilvæksten for en given uddannelse er beregnet på baggrund af indkomstoplysninger fra 2007. Livsværditilvæksten er beregnet ved - for hver uddannelsesgruppe - at summere den gennemsnitlige privat indkomst i de enkelte aldersgrupper fra 18 år til 80 år og fratække de gennemsnitlige uddannelsesomkostninger for uddannelsen.

Livsforløbene for de forskellige uddannelser er sat sammen ud fra de forventede fuldførelsesaldre og fuldførelsestider således, at livsforløbet skifter fra *før* uddannelse til *under* uddannelse og *efter* uddannelse. I de tre stadier er anvendt forskellige gennemsnitlige indkomster alt afhængigt af, hvornår personer med den givne uddannelse typisk begynder på uddannelse og færdiggør. Den gennemsnitlige indkomst *før* uddannelsen er fundet ved hjælp af *propensity score matching*, og er konstrueret som kontrolgruppe for dem, der er i gang med uddannelse. Indkomsten *under* uddannelse er den gennemsnitlige indkomst for personer, der er under uddannelsen, mens indkomsten *efter* er beregnet blandt dem, der har gennemført den pågældende uddannelse.

Analysen bygger på en 50 procents stikprøve af IDA-befolkningen, dvs. i alt 1,9 mio. personer. 60 forskellige uddannelsesgrupper er medtaget i analysen udover de fem hovedgrupper. Personer med uoplyst uddannelsesniveau er ikke medtaget i analysen.

Der er ikke foretaget en diskontering af indkomsterne, svarende til en implicit antagelse om, at den forventede reallønsfremgang er lig med den forventede reale diskonteringsrente.

Sammenlignes bidragene for de uddannede med en kontrolgruppes bidrag, dvs. personer, der ikke har uddannelsen, men som ellers ligner uddannelsesgrupperne (se boks 1), så ses det, at uddannelse er en kæmpe investering. Dette fremgår af tabel 2, der viser, hvor stort afkastet er på de offentlige finanser for de 4 uddannelsesgrupper.

Mens en typisk faglært med erhvervsuddannelse har en nettoeffekt på de offentlige finanser på 2,5 mio. kr. over livet, så har kontrolgruppen en effekt på 0,2 mio. kr., dvs. at kontrolgruppen får næsten lige så meget i offentlige overførsler, som de bidrager med i skatteindbetalinger. Derfor er uddannelsesinvesteringen for faglærte særlig gunstig. For hver faglært får samfundet 2,3 mio. kr. ekstra på de offentlige finanser.

For de korte videregående uddannelser er nettogevinsten på 1,3 mio. kr., og gevinsten for mellemlange og lange videregående uddannelser ligger på 3-6 mio. kr.

Tabel 2. Afkast af uddannelse på de offentlige finanser

	Bidrag	Kontrolgruppe	Absolut afkast
		Mio. kr..	
Erhvervsuddannelser	2,5	0,2	2,3
Korte videregående	3,2	1,9	1,3
Mellemlange videregående	3,9	1,0	2,9
Lange videregående	9,0	3,2	5,8

Anm.: Tabellen viser afkastet på de offentlige finanser ved at sammenligne bidraget fra de uddannede (skat fratrukket uddannelsesomkostninger og overførsler) og kontrolgruppen.

Kilde: AE på baggrund af IDA-registeret, Danmarks Statistik 2007.

Alle i Danmark bør have en uddannelse

I de ovenstående beregninger er effekterne af uddannelserne på de offentlige finanser sandsynligvis undervurderet, idet udgifterne til sundheds- og serviceydelser ikke er medtaget. Udgifter til sundheds- og serviceydelser vil nemlig typisk være aftagende med uddannelsesniveaue, hvilket vil forstærke uddannelsernes effekt på de offentlige finanser.

Desuden fokuserer analysen på effekterne af at give uddannelse til alle uden kompetencegivende uddannelse, men et problem ved denne metode er imidlertid, at resultaterne bygger på det nuværende arbejdsmarked og ikke det arbejdsmarked, der bliver i fremtiden med de nuværende generationer af ufaglærte.

Analysen viser med al tydelighed, at uddannelse betaler sig - ikke kun for den enkelte, men ligeledes for statskassen. Uddannelse er med til at sikre øget vækst og velstand til Danmark, men altså også når det gælder den direkte effekt på de offentlige finanser, dokumenterer analysen, at uddannelse er vejen frem.

På den baggrund mener AE, at der bør indføres obligatoriske ungdomsuddannelser til alle unge. Det vil betyde, at man i fremtiden sikrer, at det laveste uddannelsesniveau udgøres af en faglært eller gymnasial uddannelse. Et sådant tiltag vil kræve nye og anderledes tilbud til de mest skoletrætte, der blandt andet bør indeholde mere praktisk indhold. Det er nemlig altafgørende at sikre, at de mange unge, der i dag ikke gennemfører en uddannelse, får motivationen til både at starte på og fuldføre en ungdomsuddannelse.